

Onko Suomella velkaongelma?

Ei ole, mutta valppaus kannattaa aina säilyttää.

Lauri Uotila
Johtava neuvonantaja
Sampo Pankki
lauri.uotila@sampopankki.fi

Maailmantaloutta uhkaavista velkaongelmista puhuttiin paljon koko vuosituuhannen ensimmäisen vuosikymmenen ajan. Oltiin huolissaan globaalin säästämistasapainottomuuden kärjistymisestä, kun Yhdysvallat eli yli varojensa ja Kiina säästi vimmatusti. Muita nettosäästäjiä olivat Japani, Saksa ja monet öljyntuottajamaat.

Kesästä 2007 alkaen pelot kasvoivat, kun Yhdysvaltain ylisuuret asuntolainat nousivat otsikoihin. Pahimmat visiot toteutuivatkin sitten syyskuussa 2008, kun velkaantuneesta ja lainansa sijoitustuotteiksi paketoineesta Yhdysvalloista alkoi finanssikriisi vyöryä ympäri maailmaa. Noina vuosina monissa euroalueenkin maissa säästäminen oli aivan liian vähäistä, mutta se peittyi koko valuutta-alueen melko hyvien keskilukujen pimentoon. Nyt olemme saaneet karvaasti kokea,

että useissa euroalueen yksittäisissä maissa on velkaongelmia riittämiin.

Kaiken keskellä meillä suomalaisilla on syytä tyytyväisyyteen, sillä meidän velkatasomme ovat vielä hillittyjä ja koko kansantaloutena olemme suorastaan velaton. Toki Suomikin on osa globaalia taloutta, joten muiden maiden velkaongelmat rasittavat välillisesti myös meitä. Täälläkin on talouspolitiikkaa säädettävä siten, että velkamme säilyvät hoidettavalla tasolla myös jatkossa.

Suomi voi olla velkaa vain ulkomaille

Kovin usein esitetään, että Suomikin elää velaksi, kun valtion juoksevat tulot eivät riitä menojen kattamiseen ja valtionvelka kasvaa. Olisi kuitenkin hyvä huomata, että valtio on sentään vain yksi kansantaloutemme sektoreista. Koko Suomi koostuu valtion lisäksi muusta julkisesta sektorista, yrityksistä, rahoituslaitoksista, kotitalouksista sekä ns. kolmannesta sektorista.

Maan sisällä toisen velka on toisen saatava. Yksinkertaisena analogiana voimme käyttää perhe-esimerkkiä: Jos isä lainaa äidiltä, emme huolestu perheen velkaantumisesta, sillä isän velkaa vastaa äidin saaminen. Jos taas perheen tulot perheen ulkopuolelta ovat sen menoja pienemmät, velkaantuu se aidosti.

Sama yksinkertainen periaate pätee myös kansantalouteen eli Suomeen. Jos esimerkiksi Suomen valtio

Lauri Uotila korostaa, että kokonaisuudessaan Suomen velkatasot ovat onneksemme hyvin hoidettavia. Kuitenkin tämän asiointilan säilyttäminen vaatii julkistalouden alijäämien päättävistä kaventamista ja työllisyysasteen reipasta korottamista.

Vaihtotase ja velkaantuminen

Kansantalouden kokonaistarjonta muodostuu sen omasta kokonaistuotannosta (bruttokansantuotteesta eli bkt:stä) sekä tavaroiden ja palvelusten tuonnista. Kokonaiskysyntään kuuluvat yksityinen kysyntä (kulutus ja investoinnit), julkinen kysyntä (kulutus ja investoinnit) sekä tavaroiden ja palvelusten vienti. Kokonaistarjonta on aina määritelmällisesti yhtä suuri kuin kokonaiskysyntä:

$$\text{bkt} + \text{tuonti} = (\text{yksityinen}) \text{ kulutus} + (\text{yksityiset}) \text{ investoinnit} + \text{julkinen kysyntä} + \text{vient}$$

Koska yksityisen sektorin käytettävissä olevat tulot = bkt – nettoverot, missä nettoverot = verot - tulonsiirrot, niin sijoittamalla tästä bkt:n paikalle ensimmäiseen yhtälöön saamme

$$\text{käytettävissä olevat tulot} + \text{nettoverot} + \text{tuonti} = \text{kulutus} + \text{investoinnit} + \text{julkinen kysyntä} + \text{vient}$$

Käytettävissä olevia tuloja ei voi käyttää muuhun kuin kulutukseen tai säästämiseen, ts. käytettävissä olevat tulot = kulutus + säästäminen

Sijoittamalla saamme

$$\text{kulutus} + \text{säästäminen} + \text{tuonti} + \text{nettoverot} = \text{kulutus} + \text{investoinnit} + \text{julkinen kysyntä} + \text{vient}$$

Eliminoimalla kulutuksen yhtälön molemmilta puolilta ja järjestelemällä yhtälön termejä voimme kirjoittaa

$$\text{vaihtotase} = \text{vient} - \text{tuonti} = (\text{nettoverot} - \text{julkinen kysyntä}) + (\text{säästäminen} - \text{investointi})$$

Saamamme yhtälön oikealla puolella on ensimmäisenä julkisyhteisöjen rahoitusylijäämä eli verot – julkiset menot = verot - tulonsiirrot – julkinen kulutus – julkiset investoinnit. Toinen termi edustaa yksityisen sektorin rahoitusylijäämää. Kaikki yksityinen säästäminen ei välttämättä kanavoidu saman sektorin investoinneiksi, vaan se voi myös heijastua vaihtotaseen ylijäämänä (antolainauksena ulkomaille tai ulkomaisen velan lyhennyksinä) ja/tai julkisen sektorin rahoitusylijäämänä (julkinen kysyntä ylittää nettoverot, so. julkiset menot ylittävät verotulot). Tämä johtopäätös nähdään helposti, jos asetetaan nettoverot = julkinen kysyntä tai vaihtotase = 0. Yhtälön koko oikeaa puolta voidaan myös kutsua kansantalouden nettosäästämiseksi, koska siinä lasketaan yhteen julkisen ja yksityisen sektorin rahoitusylijäämät.

Tässä tarkastelussa on yksinkertaistettu eräitä asioita. Keskeiset johtopäätökset eivät kuitenkaan muutu, vaikka tarkkaan ottaen vaihtotaseeseen tulisi lukea mukaan myös ulkomailta saadut tuotannon tekijätulot, tulonsiirrot ym. (nettona). Tällöinkään tarkkaan ottaen vaihtotaseen ylijäämä ei ole välttämättä yhtä suuri kuin ulkomaisen nettovelan supistuminen (tai ulkomaisen nettovarallisuuden lisääntyminen), sillä jälkimmäiseen vaikuttavat myös eräät muut tekijät, joita ei tässä yhteydessä kuitenkaan tarkastella lähemmin. Samaten julkisen talouden rahoitusylijäämän (nettoverot < julkinen kysyntä) kutsuminen julkisen velan kasvuksi on yksinkertaistus, joka kuitenkin riittää tässä yhteydessä.

Suomella ei ole enää nettovelkaa ulkomaille.

tai jotkut yritykset velkaantuvat ulkomaille, niin se ei kuitenkaan merkitse sitä, että me kaikki velkaannumme sinne. Toisten velkaantuessa ulkomaille toisten saamiset sieltä saattavat kasvaa. Tässä tarkoitetaan Suomen koko kansantalouden kaikkien sektorien yhteenlasketua velkaantumista.

Aina 1990-luvun puoliväliin asti noin neljännesvuosisadan ajan Suomi velkaantui ulkomaille vuosi vuodelta, eli vaihtotaseemme vientitulot eivät riittäneet tuontimenojen maksamiseen. Kotimaassa tämä merkitsi sitä, että säästämismme ei riittänyt investointien maksamiseen, eli kulutimme liikaa viettäen kulutusjuhlia. Etenkin 1980-luvun lopulla vietimme myös hurjia investointijuhlia, jolloin esimerkiksi uusia asuntoja valmistui runsaat 60 000 kappaletta vuodessa. Devalvaatio-odotukset olivat jatkuvia, ja valtio joutui kerjäämään valuuttaluottoja kansainvälisiltä sijoittajilta, kun yksityisen sektorin lainanottajiin ei luotettu. Ulkomainen nettovelkamme kasvoi Euroopan suurimmaksi suhteessa bruttokansantuotteeseen.

Käänneparempaan toteutui vuonna 1994, josta alkaen vaihtotaseemme tulot ovat olleet menoja suuremmat joka ainoana vuotena. Sen ansiosta Suomi on jo vapautunut ulkomaisesta nettovelastaan, eli elämme velattomassa kansantaloudessa. Meillä ei ole enää pysyvää tarvetta ylläpitää ulkomaankauppamme ylijäämää, vaan ihanne olisi, että vientitulot olisivat tuontimenojen suuruiset hamaan maailman tappiin asti. Toki tilapäisesti voi olla järkevää tavoitella ulkomaankaupan yli- tai alijäämää, mutta

pitkällä aikavälillä riittää, kun ulkomaan-kauppamme on tasapainossa.

Krooninen vaihtotaseylittäjä kertoo ylisäästävästä kansantaloudesta. Aika harvassa Euroopan maassa tilanne on näin hyvä. Kovin monien euromaidenkin nykytilanne muistuttaa meidän tilannettamme 1990-luvun alkuvuosina. Vasta nyt on alkanut EU:n komissionkin taholta kuulua ajattelua, että vaihtotaseiden pitkäaikaiset tasapainottomuudet voivat euroalueen sisälläkin muodostaa ongelman.

Nähtäväksi jää, kuinka näitä vajeita voitaisiin kohtuullistaa Euroopan vakaustalouksissa. Se vaatisi melkoisen lisäannoksen talouspoliittista koordinaatiota. Esimerkiksi Irlannin tunnetut velkaongelmat ovat pitkälti perua ylisäästävien maiden (etenkin Saksan ja Hollannin) rahojen kanavoitumisesta pankkiluottoina Irlantiin. Sikääläisen hillinnän pettäessä ulkomailta virrannut raha vauhditti kiinteistökuplaa ja viime kädessä kärjisti pankkien ongelmia. Julkisen talouden ongelmat olivat vasta seurausta näistä yksityisen sektorin ylilyönneistä.

Kotitalouksien velat vielä kohtuullisia

Suomessa kotitalouksien yhteenlasketut velat ovat euromääräisesti kasvaneet yhtäjaksoisesti aina vuodesta 1997 alkaen. Tällä hetkellä kotitalouksille rahoituslaitoksista ja julkiselta sektorilta myönnetty luotot ovat hieman runsaat 100 miljardia euroa. Kotitalouksien luottokanta kaksinkertaistui kuudessa vuodessa (kuvio 1). Keskimääräistä nopeammin lisääntyivät asuntolainat, ja niiden osuus kokonaisluotoista on noin 75 prosenttia.

Suhteessa kotitalouksien keskimääräisiin vuosituloihin velkakanta on nyt noin 110 prosenttia. Se on enemmän kuin koskaan ennen. Esimerkiksi 1980-luvun päättyessä vastaava suhdeluku oli noin 90 prosenttia, joka laman alettua osoittautui suureksi ongelmaksi. Olosuhteet ovat kuitenkin nyt aivan toiset.

Kahden vuosikymmenen takaisessa velkakriisissämme lainakorot olivat kaksinumeroisia ja laina-ajat olivat nykyisiä huomattavasti lyhyemmät. Täten velanhoidomenot eli korot ja lyhennykset olivat tuolloin selvästi suuremmat. Kaiken lisäksi työttömyys kohosi tuolloin aivan uusiin ennätyksiin. Nyt korot ovat erittäin matalia ja ainakin melko matalina ne pysyvät lähivuosinakin. Työttömyyskin on alenemaan päin. Näistä syistä nykyinen sinänsä ennätyksellinen velkataso on keskivertokotitalouden kannalta melko kohtuullinen.

Kansainvälisesti vertaillen suomalaisen kotitalouksien velkatasot ovat hyvin hillittyjä (kuvio 2). Eurostatin tilastojen mukaan vuoden 2009 lopussa Tanskan kotitalouksien velat suhteessa niiden käytettävissä oleviin vuosituloihin olivat runsaat 270 prosenttia. Hollannissakin tämä luku oli noin 240 prosenttia. Meillä Suomessa vastaava tunnusluku oli tasan 100 prosenttia. Luonnollisesti tällaiset vertailu ovat karkeita yleistyksiä, koska lainamuodot ja vaikkapa lainanoton verotuet vaihtelevat maittain. On silti mielenkiintoista havaita, että juuri tämän velkavertailun kärkimaat ovat mi-

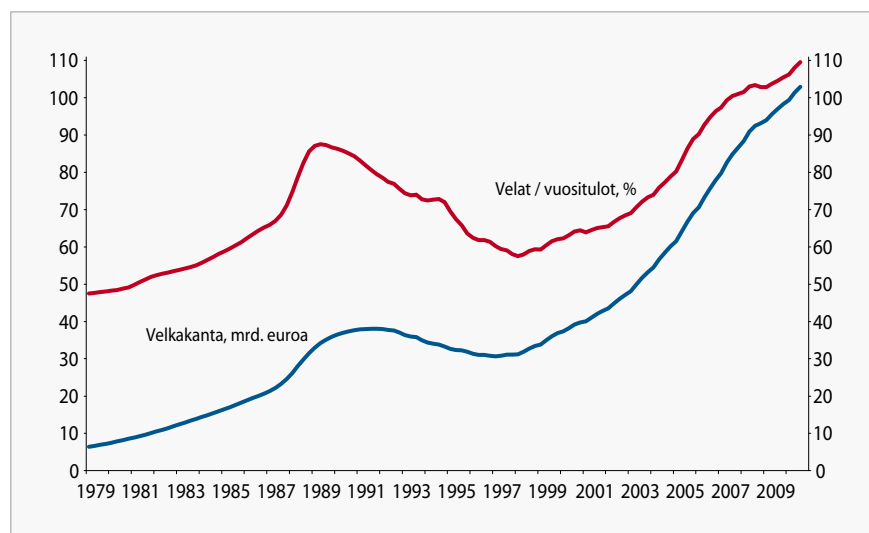
70 prosentilla Suomen kotitalouksista ei ole lainkaan asuntolainaa.

nalisijoilla myös kaikissa onnellisuusvertailuissa. Tosin Suomikin on onnellisuustutkimuksissa aivan ehdotonta eliittiä hillityistä lainatasoista huolimatta. (European Commission 2010a)

Velkaongelmista julkisuudessa puhuttaessa korostetaan usein kohtuuttoman paljon yksittäisiä esimerkkejä. Onhan selvää, että sellaiseen paratiisiin emme jatkossakaan pääse, ettei jollain olisi ylisuurta velkataakkaa. On kuitenkin hyödyllistä tietää esimerkiksi se, että nytkin jopa 70 prosenttia Suomen kotitalouksista on sellaisia, joilla ei ole euron euroa asuntolainaa. Sentään lähes 30 prosenttia suomalaisista asuu vuokralla, ja suuri osa omistusasujista asuu täysin velattomassa asunnossa.

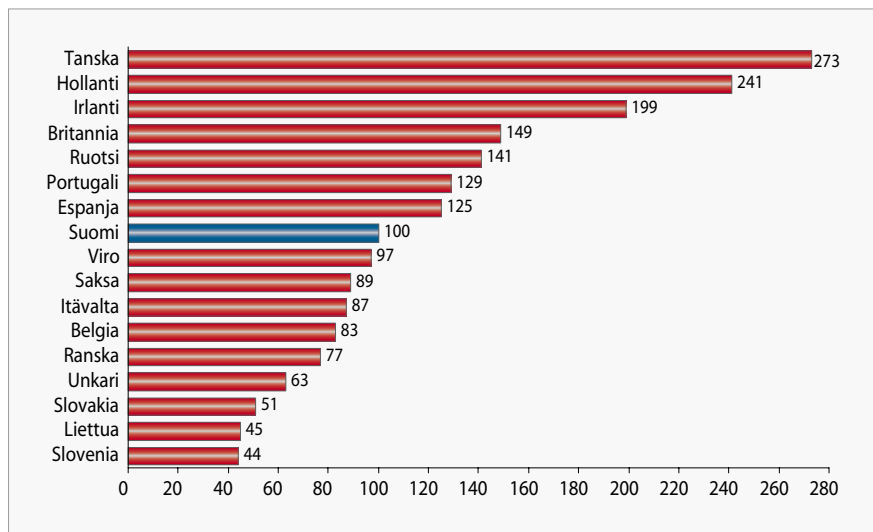
Kyselytutkimuksetkin osoittavat, että suomalaiset eivät koe olevansa yli-

Kuvio 1. Kotitalouksien velat suhteessa käytettävissä oleviin vuosituloihin (%) ja niiden velkakanta (miljardia euroa) Suomessa 1979–2010.

Lähde: Tilastokeskus.

Kuvio 2. Kotitalouksien velat suhteessa niiden käytettävissä oleviin tuloihin (%) vuoden 2009 lopussa.

Lähde: Eurostat.

velkaantuneita. Esimerkiksi runsas vuosi sitten EU:n komission toteuttama eurobarometri (European Commission 2010b) kertoi vain kolmen prosentin suomalaisista ajattelevan voivansa ajautua asuntolainan maksuvaikeuksiin. Ainoastaan ruotsalaisista vielä hieman pienempi osa piti maksuvaikeuksia mahdollisina. Espanjalaisista joka neljäs pelkäsi asuntolainan maksuvaikeuksia.

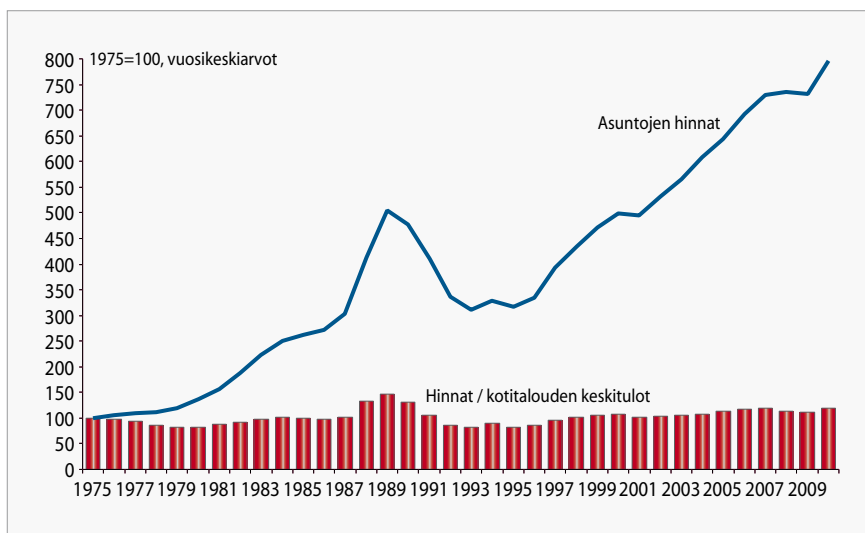
Asuntovarallisuus on keskeinen asuntolainojen vakuuspohja. Jos asuntojen nimellishinnat lähtisivät selvään laskuun, lainojen vakuudet heikkenisivät. Tällaisenkin uhan toteutumisesta on moni julkisuudessa varoitellut. Aina joku on sitä ennustellutkin, kun vuodesta 2002 alkaen myytyjen asuntojen nimellishinnat ovat jatkuvasti saavuttaneet uusia ennätyksiä (kuvio 3).

On kuitenkin niin, että ennätykselliset nimellishinnat eivät välttämättä kerro mistään kriisitasosta. Yhteiskunnastamme löytyy vaikka kuinka paljon hyödykkeitä, joiden nimellishinnat ovat nyt korkeammalla kuin koskaan. Asuntojenkin nykyhinnoista on hyvä havaita, että ne sentään ovat suhteessa keskivertokotitalouden nettotuloihin selvästi halvempia

kuin 1980-luvun päättyessä ja vain hieman korkeammat kuin 35 viime vuoden aikana keskimäärin.

Onkin ilmeistä, että asuntojen nimellishinnat voisivat kääntyä selvään alamäkeen ainoastaan työttömyyden nopeasti lisääntyessä ja lainakorkojen selvästi noustessa. Kukapa tuollaista toivoisi? Viimeksi esimakua tällaisesta saatiin syksyl-

Kuvio 3. Asuntojen hinnat ja niiden suhde kotitalouksien keskituloihin Suomessa 1975–2010 (1975=100).

Lähde: Tilastokeskus.

lä 2008, kun finanssikriisin paineet olivat nostaneet euriboreja ja työttömyys alkoi kohota tuotantomäärien supistuksessa. Tuolloin asuntojen hinnat alenivat runsaan puolen vuoden ajan yhteensä 6,5 prosenttia.

Vuonna 2010 vanhojen asuntojen myyntihinnat kohosivat keskimäärin 8,8 prosenttia, mutta kahtena edellisellä vuotena ne polkivat paikoillaan. Normaalisti tämän hetken ennusteperiodilla (1–2 vuotta) suhdannenäkymät ovat selviä, että asuntojen hintojen voi olettaa pysyvän lähes ennallaan. Ainakaan selvää alenemista ei ole näköpiirissä.

Valtiolla on velkaa, onneksi myös saatavia

Suomen valtiolla oli vuodenvaihteessa rahoitusmarkkinoilta otettua velkaa yhteensä 75 miljardia euroa. Se oli 11 miljardia euroa enemmän kuin vuotta aiemmin. Näin suurella rahamäärällä on helppo dramatisoida. Onhan sekin suurempi kuin koskaan. Edellinen velkaennätys saavutettiin syksyllä 1997, jolloin valtionvelkaa oli 71 miljardia euroa. Se oli

Valtion velan takaisinmaksusta ei kannata puhua.

kuitenkin suhteessa silloiseen bruttokansantuotteeseen noin 70 prosenttia, kun nykyään liikutaan 45 prosentin tasolla.

Nimellisillä ennätysluvuilla synkistelyn lisäksi toinen dramatisoinnin laji on laskea velka suhteessa väkilukuun. Valtiokonttorin kuukausiraporttikin kertoo, että vuoden 2010 viimeisenä päivänä valtionvelkamme oli joka ainoa suomalaista kohden 14 000 euroa. Näillä tunnusluvuilla on sitten helppo synkistellä siihen tulevaisuuteen, jolloin "velka on maksettava takaisin". On täysin turhanpäiväistä väittää, että valtionvelka pitäisi joskus maksaa takaisin. Valtiolla tulee aina olemaan velkaa. Ihannetila tosin olisi se, että valtiolla olisi velkaa suunnilleen sama määrä kuin rahoitussaamisia. Tällöin saamisten tuotot yleensä riittäisivät velan korkojen maksamiseen. Olisihan kohtuutonta kerätä veroja myös lainantoon. Se kannattaa hoitaa varainhankinnalla eli lainanotolla.

Julkinen elämäntoiminta valtionvelan suuruudella yleensä aina jättää huomiotta, että Suomen valtiolla on myös rahoitussaamisia. Tilastokeskuksen Rahoitustilinpäätöksen mukaan Suomen valtiolla oli syyskuun lopussa noin 61 miljardia euroa saamisia. Esimerkiksi käteisvaroja oli tuolloin 10 miljardia euroa, myönnettyjä lainoja 12 miljardia euroa ja valtion pörsisalkun markkina-arvo noin 20 miljardia euroa. Suuri osa saamisista on toki veraten epälikvidejä, mutta korko- ja osinkotuloja ne tuottavat melko mukavasti. Ennen kansainvälisen finanssikriisin aiheuttamaa lamaa valtion kassaan keriyti vuosina 2007–2008 jopa enemmän

korko- ja osinkotuloja kuin velasta piti maksaa korkomenoja. Tämä tulopuolikin pitäisi huomioida, kun päivitetään korkomenojen suuruutta.

Kuntataloudella on rahoitussaamisia jopa enemmän kuin velkaa. Koko julkisen sektori (valtio, kunnat ja sosiaaliturvarahastot) on Suomessa selvästi netto-saamisten puolella.

Kansainvälisessä vertailussa Suomen julkiset velat ovat hillittyjä (kuvio 4). Yhtenä harvoista euroalueen maista täytämme tälläkin hetkellä talous- ja rahoituksen vakaussopimuksen vaatimukset korkeimmasta sallitusta julkisesta velasta, joka on 60 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen. EU:n komission marraskuun talousennusteen mukaan tänä vuonna julkisen velan bkt-suhde on yli 100 prosenttia neljäsosion unionin maassa. Velkaliigan kärjessä keikkuu Kreikka, jossa velan tunnusluku on kohoamassa 150 prosenttiin. Meillä Suomessa sama ennusteluku on 51 prosenttia.

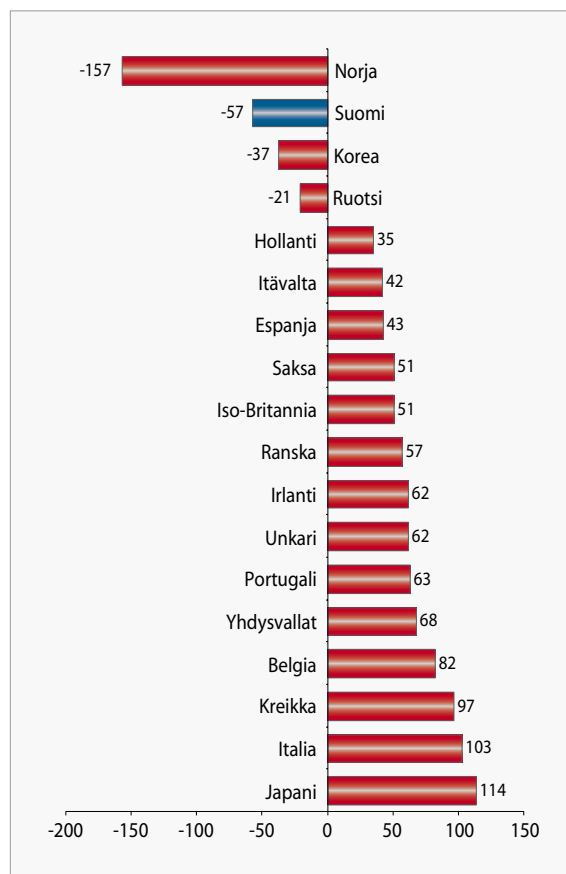
Lakisääteisen eläkevakuutuksemme vuoksi Suomen koko julkinen sektori on reippaasti saamisvoittainen, eli rahoitussaamiset ovat tuntuvasti velkoja suuremmat. Näin ovat asiat vain muutamassa maassa maailmalla (kuvio 4). OECD:n arvion mukaan Suomen julkisen sektorin nettosuhteet olivat viime vuonna noin 57 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen eli Norjan jälkeen suurimmat koko talousjärjestössä. Muita saamisvoittoisia maita olivat ainoastaan Korea, Ruotsi ja Luxemburg. Esimerkiksi koko

euroalueen julkiset velat olivat runsaasti saamisia suuremmat.

Suomessakin velkojen nousua on hillittävä

Niin hillittyjä kuin suomalaiset velat vielä ovatkin, on meilläkin suuria haasteita estää ajautuminen ylivelkaantumiseen. Kotitalouksien velat voivat ongelmitta jatkaa nousuaan, kunhan velkakannan kohoaminen noudattaa suurin piirtein tulojen kehitystä. Euroopassa valmistellaan parhaillaan pankkien vakavaraisuusvaatimusten kiristämistä. Se varmaan aikanaan hillitsee kotitalouksienkin luotonottoa, mutta mitään erityistä pulaa lainarahasta ei ole näköpiirissä. Mihin-

Kuvio 4. Julkinen velka suhteessa bruttokansantuotteeseen (%) eri maissa v. 2010.

Lähde: Tilastokeskus.

Uusi korpilampiseminaari ja opintomatka Pohjoismaihin olisivat talouspolitiikan harjoittajien kannalta hyvin perusteltuja.

kään käteisyhteiskuntaan emme halua palata, joten jatkossakin asunnot ja muut suuremmat hankinnat rahoitetaan luotolla. Onneksi suomalaiset pankit ovat näin finanssikriisin jälkeenkin Euroopan vahvimmassa kunnossa. Esimerkiksi luottoluokituslaitos Moody's (2010) sijoitti suomalaisen pankkijärjestelmän EU-maiden vahvimaksi viime joulukuun maaraportissaan.

Valtionvelka kasvaa väijäämättä vielä muutaman vuoden. Ei ole mitään mahdollisuuksia saada valtion tuloja ja menoja tasapainoon vuodessa tai kahdessa. Mikäli kansainvälinen ympäristömme välttyy uusilta kriiseiltä, kasvaa Suomen talous kohtuudella. Tällöin verotulot kohoavat asteittain nykyisilläkin normeilla. Varmaan joitakin menoja on silti vähennettävä, koska uusia menoja on tiedossa. Esimerkiksi väestön vanheneminen sekä siirtymisemme vähäpäästöisempiin energiamuotoihin lisäävät julkisia menoja.

Jossain vaiheessa on pakko luopua osasta valtion nykyisiä menoja. Onhan selvää, että julkisten menojen valikoimasta löytyy monia vähemmän tärkeitä eriä. On siirryttävä asteittain kohti tarveharkintaa. Julkista tukea on kohdistettava niille, jotka sitä oikeasti tarvitsevat. Valitettavasti kovin nopeita muutoksia tähän suuntaan emme taida saada, koska esimerkiksi valtion budjetin jokaisella menoerällä on oma edunvalvontaryhmänsä, ja vaalitkin ovat aina ovella. Tällaisen arvokeskustelun tarpeellisuudesta on puhuttu pitkään, mutta juuri mitään ei ole tapahtunut. Eikös tuollaisen keskustelun pystyisi käymään yhtenä viikonloppuna jossain korpilampiseminaarissa?

Työllisyysasteen nostaminen on avainasemassa julkisen talouden tasapainotalkoissa. Se toisi lisää verotuloja ja vähentäisi sosiaalimenoja. Vanhasen ensimmäinen hallitus kirjasi tavoitteekseen, että nyt alkaneen vuosikymmenen käynnistyessä 75 prosenttia 15–64 –vuotiaista olisi töissä. Vanhasen toinen hallitus tavoitteli enää 72 prosenttia. Sitäkään ei saavutettu, sillä vuoden 2010 keskimääräinen työllisyysaste oli 69 prosenttia. Hieman myöhemmin tarvitsemme jopa yli 75 prosentin kohoavaa työllisyysastetta. Ruotsissa ja Tanskassa on näissä lukemissa liikuttu useinkin, ja Islannissa työllisyysaste on totutusti ollut jopa yli 80 prosenttia. Nyt, jos koskaan, olisikin aihetta pohjoismaisen opintomatkan niin virkamiehille kuin poliitikoillekin. ■

KIRJALLISUUS

European Commission (2010a), Standard Eurobarometer 73.
European Commission (2010b), Poverty and Social Exclusion, Special Eurobarometer, Report 321.
Moody's (2010), Banking System Outlook, Finland, December 2010.
OECD (2010), Economic Outlook No. 88, Paris: OECD.